2026/2243

12.10.2026

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2026/2243,

annettu 9 päivänä lokakuuta 2026,

Välimerellä toteutettavasta Euroopan unionin sotilasoperaatiosta (EUNAVFOR MED IRINI) annetun päätöksen (YUTP) 2020/472 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 42 artiklan 4 kohdan ja 43 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto hyväksyi 31 päivänä maaliskuuta 2020 päätöksen (YUTP) 2020/472 ([1]), jolla perustettiin Välimerellä toteutettava Euroopan unionin sotilasoperaatio (EUNAVFOR MED IRINI).

(2) Neuvosto hyväksyi 11 päivänä maaliskuuta 2025 päätöksen (YUTP) 2025/488 ([2]), jolla EUNAVFOR MED IRINIn voimassaoloa jatkettiin 31 päivään maaliskuuta 2027.

(3) Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2292 (2016) voimassaolo päättyi 25 päivänä toukokuuta 2026. Kyseisellä päätöslauselmalla valtuutettiin valtiot, jotka toimivat kansallisesti tai alueellisten järjestöjen kautta, tarkastamaan aavalla merellä Libyan rannikon edustalla kaikki alukset, joiden osalta niillä oli perusteltua syytä olettaa, että kyseiset alukset kuljettivat aseita tai niihin liittyviä tarvikkeita suoraan tai välillisesti Libyaan tai Libyasta ja näin rikkoivat Yhdistyneiden kansakuntien Libyaa koskevaa asevientikieltoa.

(4) Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) päätti 14 päivänä heinäkuuta 2026 operaation strategisen uudelleenarvioinnin yhteydessä jatkaa EUNAVFOR MED IRINIn voimassaoloa kahdella vuodella 31 päivään maaliskuuta 2029 asti.

(5) Lisäksi PTK oli tyytyväinen strategisessa uudelleenarvioinnissa suunniteltuun toimintatapaan organisoida operaation nykyiset tehtävät kolmen päätehtävän ympärille osana unionin yhdennettyä lähestymistapaa.

(6) Päätös (YUTP) 2020/472 olisi muutettava vastaavasti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan päätös (YUTP) 2020/472 seuraavasti:

1) korvataan 1 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Unioni perustaa ja käynnistää sotilaallisen kriisinhallintaoperaation, jonka poliittisina tavoitteina on turvata unionin etuja Välimerellä sekä edistää rauhaa ja vakautta Libyassa.”;

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2020/472, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2020, Välimerellä toteutettavasta Euroopan unionin sotilasoperaatiosta (EUNAVFOR MED IRINI) (EUVL L 101, 1.4.2020, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/472/oj).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2025/488, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2025, Välimerellä toteutettavasta Euroopan unionin sotilasoperaatiosta (EUNAVFOR MED IRINI) annetun päätöksen (YUTP) 2020/472 muuttamisesta (EUVL L, 2025/488, 12.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/488/oj).

2) korvataan 2–5 artikla seuraavasti:

"2 artikla

Toimeksianto

Edellä 1 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi EUNAVFOR MED IRINI, keinojensa ja suorituskykyjensä puitteissa,

a) turvaa unionin etuja Välimerellä uskottavan suojan ja pelotteen avulla;

b) edistää sellaisten YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien täytäntöönpanoa, joilla tuetaan rauhaa ja vakautta Libyassa; sekä

c) edistää Välimeren alueen kumppanuuksia valmiuksien kehittämisen ja koulutuksen sekä laivastodiplomatian avulla osana unionin yhdennettyä lähestymistapaa.

3 artikla

Unionin etujen turvaaminen Välimerellä uskottavan suojan ja pelotteen avulla

1. EUNAVFOR MED IRINI edistää laitonta toimintaa koskevaa merellistä tilannetietoisuutta (Maritime Situational Awareness, MSA), jota laajennetaan edelleen kohti merellistä tilannetietoisuutta (Maritime Domain Awareness, MDA), jotta voidaan havaita ja seurata laitonta toimintaa ja unionin turvallisuuteen ja taloudellisiin etuihin kohdistuvia uhkia sekä raportoida niistä. EUNAVFOR MED IRINI kerää myös valmiussuunnittelun kannalta hyödyllisiä tietoja.

2. EUNAVFOR MED IRINI edistää Venäjän "varjolaivaston", sellaisena kuin se on määritelty Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) yleiskokouksen 6 päivänä joulukuuta 2023 hyväksytyssä päätöslauselmassa A.1192(33), toiminnan rajoittamista Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) ja kansainvälisten sääntöjen mukaisesti koko reitin kattavan lähestymistavan avulla.

3. EUNAVFOR MED IRINI tukee kriittisen meri-infrastruktuurin suojelemista merellisen tilannetietoisuuden parantamiseksi muun muassa testaamalla ja pilotoimalla merisuojeluun liittyviä teknologisia ratkaisuja.

4. EUNAVFOR MED IRINI edistää ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa harjoittavien verkostojen liiketoiminta-mallin hajottamista. Tätä varten EUNAVFOR MED IRINI edistää ihmissalakuljetusta ja ihmiskauppaa harjoittavien verkostojen havaitsemista ja seurantaa keräämällä tietoja ja toteuttamalla sovitulla operaatioalueella aavan meren yläpuolella partiointia ilmavalvontakaluston avulla.

5. Edellä 1–4 kohdassa säädettyjen tehtävien yhteydessä kerätyt tiedot voidaan tallentaa ja luovuttaa jäsenvaltioiden asiaankuuluville viranomaisille ja toimivaltaisille unionin elimille sekä tarvittaessa Natolle ja 4 kohdassa säädetyn tehtävän yhteydessä Libyaa käsittelevälle YK:n asiantuntijapaneelille.

6. EUNAVFOR MED IRINI raportoi poliittisten ja turvallisuusasioiden komitealle (PTK) kaikista toimiin liittyvistä kysymyksistä ja tapahtumista, kuten liputuksen todentamiseksi tehtävistä tarkastuksista tai vierailuista, suorittaessaan 1–4 kohdassa säädettyjä tehtäviä. PTK voi harkita tarvittaessa jatkotoimenpiteiden toteuttamista.

4 artikla

Libyan rauhaa ja vakautta tukevien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien täytäntöönpanon edistäminen

1. EUNAVFOR MED IRINI edistää YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalla 1970 (2011) ja myöhemmillä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmilla perustetun Libyaa koskevan YK:n asevientikiellon täytäntöönpanoa raportoimalla Libyaan suuntautuvasta tai sieltä lähtevästä laittomasta asekaupasta ja ehkäisemällä sitä. Tätä varten EUNAVFOR MED IRINI kerää tietoja ilma-, satelliitti-, meri- ja muuta kalustoa käyttäen kaikista suunnista (meri-, ilma- ja maareitit) tulevasta aseiden ja niihin liittyvien tarvikkeiden laittomasta kaupasta ja jakaa ne asiaankuuluvien kumppanien ja virastojen kanssa tapauskohtaisesti ja tiedonsaantitarpeen perusteella asiaa koskevissa suunnitteluasiakirjoissa esitettyjen mekanismien välityksellä ja 14 artiklan mukaisesti.

2. EUNAVFOR MED IRINI edistää Libyasta peräisin olevan laittoman öljynviennin estämistä koskevien YK:n toimien täytäntöönpanoa. EUNAVFOR MED IRINI toteuttaa seuranta- ja valvontatoimia ja kerää tietoja Libyasta peräisin olevan öljyn, mukaan lukien raakaöljy ja jalostetut öljytuotteet, laittomasta viennistä, joka on vastoin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 2146 (2014) ja myöhempiä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia, ja jakaa ne asiaankuuluvien kumppanien ja virastojen kanssa tapauskohtaisesti ja tiedonsaantitarpeen perusteella asiaa koskevissa suunnitteluasiakirjoissa esitettyjen mekanismien välityksellä ja 14 artiklan mukaisesti.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa säädettyjen tehtävien yhteydessä kerätyt tiedot voidaan tallentaa ja luovuttaa jäsenvaltioiden asiaankuuluville viranomaisille ja toimivaltaisille unionin elimille sekä Libyaa käsittelevälle YK:n asiantuntijapaneelille ja tapauksen mukaan asiaankuuluville Libyan viranomaisille.

4. EUNAVFOR MED IRINI raportoi PTK:lle kaikista toimiin liittyvistä kysymyksistä ja tapahtumista, kuten liputuksen todentamiseksi tehtävistä tarkastuksista tai vierailuista, suorittaessaan 1 ja 2 kohdassa säädettyjä tehtäviä. PTK voi harkita tarvittaessa jatkotoimenpiteiden toteuttamista.

5 artikla

Välimeren alueen kumppanuuksien edistäminen valmiuksien kehittämisen ja koulutuksen sekä meridiplomatian avulla osana unionin yhdennettyä lähestymistapaa

1. EUNAVFOR MED IRINI toteuttaa valmiuksien kehittämiseen ja koulutukseen liittyvää toimintaa tukeakseen merilainvalvonnasta ja merellä tapahtuvasta etsintä- ja pelastustoiminnasta vastaavia Libyan instituutioita ja tutkii samalla mahdollisia kestäviä pitkän aikavälin hankkeita. Kyseinen tehtävä suoritetaan EUNAVFOR MED IRINIn sovitulla operaatioalueella tai jäsenvaltion alueella kyseisen jäsenvaltion pyynnöstä. Kyseinen tehtävä voidaan suorittaa myös Libyan tai Libyan naapurissa sijaitsevan kolmannen isäntävaltion alueella, mukaan lukien aluemerellä, jos PTK niin päättää neuvoston suorittaman arvioinnin perusteella Libyan tai asianomaisen isäntävaltion esittämästä pyynnöstä ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. EUNAVFOR MED IRINI perustaa kyseistä tehtävää varten valvontamekanismin ja käyttää sitä tiiviissä yhteistyössä muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa, tarvittaessa myös Libyassa.

2. EUNAVFOR MED IRINI tarjoaa foorumin merellistä turvallisuutta koskevalle yhteistyölle Välimerellä ja tutkii meridiplomatian ja -harjoitusten avulla mahdollisuuksia ottaa Libyan lisäksi mukaan muita alueella sijaitsevia kiinnostuneita kolmansia maita, kuten Egypti, Tunisia ja Libanon.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi EUNAVFOR MED IRINI voi kerätä, tallentaa ja vaihtaa jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten, toimivaltaisten unionin elinten, YK:n Libyan-tukioperaation, Interpolin, Kansainvälisen rikostuomioistuimen sekä Amerikan yhdysvaltojen kanssa tietoja, mukaan lukien henkilötiedot, jotka on kerätty turvallisuusselvitysmenettelyjä varten mahdollisista koulutettavista edellyttäen, että he ovat antaneet suostumuksensa kirjallisesti. Lisäksi EUNAVFOR MED IRINI voi kerätä ja tallentaa tarvittavia terveys- ja biometrisiä tietoja koulutettavista edellyttäen, että he ovat antaneet suostumuksensa kirjallisesti.";

3) korvataan 10 artiklan 4 kohta seuraavasti:

"4. EUNAVFOR MED IRINIn osaksi perustetaan rikostietoyksikkö, joka koostuu jäsenvaltioiden asiaankuuluvien lainvalvontaviranomaisten ja tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen unionin virastojen henkilöstöstä, jotta voidaan helpottaa sellaisten tietojen, mukaan lukien henkilötiedot, saamista, keräämistä ja välittämistä, jotka koskevat 3 artiklassa tarkoitettua ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa, 4 artiklassa tarkoitettua Libyaa koskevaa asevientikieltoa ja öljyn laitonta vientiä Libyasta sekä operaation turvallisuuden kannalta merkityksellistä rikollisuutta.";

4) lisätään 13 artiklaan kohta seuraavasti:

"6. Kaudella, joka alkaa 1 päivänä huhtikuuta 2027 ja päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2029, rahoitusohje EUNAVFOR MED IRINIn yhteisiä kustannuksia varten on 16 880 000 euroa. Päätöksen (YUTP) 2021/509 (*) 51 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu rahoitusohjeen prosenttiosuus on 0 prosenttia maksusitoumusmäärärahoina ja 0 prosenttia maksumäärärahoina.

(*) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).";

5) korvataan 14 artiklan 8, 9 ja 10 kohta seuraavasti:

"8. Korkealla edustajalla on valtuudet sopia tarvittavista järjestelyistä tähän päätökseen sisältyvien, tietojen luovuttamista tai vaihtamista koskevien säännösten täytäntöön panemiseksi.

9. Korkea edustaja voi siirtää tietojen luovuttamista tai vaihtamista koskevat valtuudet sekä valtuudet sopia tässä päätöksessä tarkoitetuista järjestelyistä EUH:n virkamiehille, EU:n operaation komentajalle tai EU:n joukkojen komentajalle päätöksen 2013/488/EU liitteessä VI olevan VII jakson mukaisesti.

10. EUNAVFOR MED IRINI valtuutetaan jakamaan Libyaa käsittelevän YK:n asiantuntijapaneelin kanssa tiedot, henkilötietoja lukuun ottamatta, jotka on kerätty laittomasta tai luvattomasta toiminnasta ja tapauksista, joissa epäillään YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1970 (2011) ja myöhemmin annetuissa päätöslauselmissa esitetyn Libyaa koskevaa YK:n asevientikiellon noudattamatta jättämistä, sekä tiedot tapauksista, joissa epäillään YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2146 (2014) ja myöhemmin annetuissa päätöslauselmissa esitettyjen Libyasta peräisin olevan laittoman öljyviennin estämistä koskevien YK:n toimenpiteiden noudattamatta jättämistä.";

6) korvataan 15 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. EUNAVFOR MED IRINI päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2029.".

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Luxemburgissa 9 päivänä lokakuuta 2026.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

S. HARRIS